

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Most 9. 7. 2012
Č. j.: SRS 027035/2012

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 14 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 25. 6. - 8. 7. 2012

1. Počasí

V první polovině období 25. 6. až 8. 7. bylo zpočátku střídavě oblačno s denními teplotami kolem 20 °C. Noční teploty klesaly na 15 °C i níže. Vyskytovaly se četné místní přeháňky se srážkami do 5 mm. Od 28. 6. se začalo výrazně oteplovat. Denní teploty mnohde vystupovaly nad 30 °C (např. Česká Lípa 31 °C, Děčín 33 °C, Žatecko 35,4 °C) a noční se pohybovaly kolem 20 °C. Na řadě míst byly překonány teplotní rekordy.

Zhruba v polovině období se nad střední Evropou vytvořilo zvlněné frontální rozhraní oddělující chladnější vzduch od velmi teplého. V důsledku jeho velmi pomalého přesunu bylo letní slunečné počasí s přechodnou oblačností střídáno četnými místními přeháňkami a velmi silnou bouřkovou činností. Bouřky byly provázeny vichrem, na mnoha místech přívalem srážkami s krupobitím, které způsobily nemalé škody (Liberecko, Semilsko, Šluknovský výběžek etc.). Vysoká vlhkost vzduchu a mírné noční ochlazení umožnilo vznik četným ranním mlhám. Tento charakter počasí přetrval až do konce období.

Úhrny srážek v bouřkách byly, místo od místa, různé. Jen v noci z 2. 7. na 3. 7. napršelo v Brništi na Českolipsku 46 mm; v České Lípě 38 mm; v Doksaněch na Litoměřicku 15 mm; v Jirkově 32,5 mm, v Litoměřicích 35 mm; v Kvítkovicích na Turnovsku 15 mm; v Mostě 34 mm a v Záhoří na Semilsku 32 mm srážek. Velmi intenzivní byla srážková činnost i 5. 7. (v průběhu bouře na Semilsku) kdy za jednu hodinu napršelo v Jizerských horách 50 mm, v Kvítkovicích 25 mm a v Nové Louce dokonce 75 mm srážkové vody.

Srážková voda z bouřek a četných přeháněk v posledních dnech, stejně jako v předchozích obdobích, zcela evidentně přispěla k výraznému příznivému obratu v bilanci půdní vláhy v celé oblasti. Nejvíce to prospělo kukuřici a cukrové řepě, které mají v této fázi vývoje nejvyšší nárůst hmoty a tedy i vysoké nároky na vláhu v půdě. Znamky sucha však jsou stále ještě patrné nejen v některých částech okresů Litoměřice a Louny, ale i v některých dalších lokalitách s půdami, které mají z hlediska zadržení vláhy horší vlastnosti.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V důsledku vydatných a přívalemových dešťů došlo ke **splachu ornice** do vodotečí (Děčínsko, Liberecko, Semilsko).

V některých lokalitách (Českolipsko, Chomutovsko, ale i jinde) došlo k poškození porostů (poléhání, protrhání listových čepelí) v důsledku **přívalemových dešťů**, **kрупobití** a **silného vichru**. Škody však pro tuto chvíli nejsou ještě vyčísleny.

Prakticky všude byla v obilovinách ukončena činnost a v podnicích intenzivně probíhají poslední přípravy na sklizňové práce. Podle stavu porostů začíná aplikace desikantů a přípravků k zalepení šešulí u řepky. V závislosti na počasí probíhá sečení luk

a TTP na seno a senáže. Ve chmelnicích na Žatecku nadále probíhá kultivace meziřadí a chemická ochrana proti širokému spektru škodlivých organismů (mšice chmelová, sviluška chmelová i plíseň chmelová).

Současné počasí se stává ideálním pro rozvoj a šíření houbových chorob.

Při zjištění překročení hranice škodlivého výskytu škodlivého organismu je velmi důležité včasné ošetření porostu přípravky na ochranu rostlin proti houbovým chorobám.

OBILNINY

Na Turnovsku (Sedmihorky, 2. 7.) začala sklizeň předsklizňově chemicky ošetřeného ozimého ječmene.

V okresech Chomutov, Most, Teplice, ale i jinde, je v obilovinách, na krajích u příkopů, pozorován silný výskyt **sveřepu (*Bromus*)**. V porostech ozimých obilovin na Českolipsku, Mostecku, Semilsku a Teplicku byl zaznamenán i výskyt **metlice chundelky (*Apera spica-venti*)**, **ovsa hluchého (*Avena fatua*)** a **lipnicovitých (*Poaceae*)** plevelů.

PŠENICE OZIMÁ (RF 69-87 BBCH, tj. konec květu až žlutá zralost: deformace tlakem nehtu ireverzibilní)

V okrese Česká Lípa (Velký Grunov, 3. 7.) bylo po přívalovém dešti pozorováno velmi slabé **polehnutí porostu** (do 1% plochy).

V okrese Liberec (Kobyly, Nechátov, 25. 6. a Doubí, 2. 7.) byl v klasech zjištěn výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)**.

Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice u 20 rostlin (odnoží) odebraných při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny).

Ošetření se provádí při dosažení prahu škodlivosti, jestliže je při pozorování nalezeno více než 12 % listů s výskytem pyknid.

První slabý výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 27. 6.).

První výskyt **růžovění klasů pšenice (*Gibberella avenacea*)** byl zaregistrován na Turnovsku a v okrese Liberec (Čtveřín a Kobyly, 25. 6.). Jeho slabý výskyt pak byl zjištěn na Žatecku (Lužec, 3. 7.).

Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin.

Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace, nebo při ohrožení v době kvetení.

Silný výskyt **braničnatky plevové (*Septoria nodorum*)** v klasech byl zaznamenán na Žatecku (Lužec, 3. 7.).

Na Turnovsku (Mašov u Turnova, 29. 6.) byl zjištěn první výskyt **rzi pšeničné (*Puccinia persistens* ssp. *Triticina*)**.

První slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Fusarium* spp.)** byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 27. 6.).

V okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 27. 6.), na Žatecku i Podbořansku, byl shledán první slabý výskyt **černání kořenů a báze stébel obilnin na ozimé pšenici (*Gaeumannomyces graminis*)**.

V západní části okresu Louny (Lužec, 3. 7.) byl v klasech pozorován silný výskyt **padlí travního (*Erysiphe graminis*)**.

Na lokalitě Kravaře v Čechách (29. 6.) byl na stéblech při okrajích porostu pozorován zvýšený výskyt hálek způsobených sáním larev **bejlo morky sedlové (*Haplodiplosis marginata*)**. Tento nález se pohyboval těsně pod hranicí škodlivého výskytu.

Silný výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** v klasech byl shledán na Libochovicku v okrese Litoměřice (Chotěšov a Slatina).

V okrese Česká Lípa (Velký Grunov, 3. 7.) a na Litoměřicku byl pozorován začátek náletu samců **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** do feromonových lapačů. V okrese Louny (Žatec 3. 7.) pak byl pozorován jeho silný výskyt.

Vyskytuje se ve škodlivém množství jen v některých letech a to jen lokálně v nejjižnějších částech republiky. Obvykle napadá jen okraje porostů. K plošnému napadení dochází jen při přemnožení a při větrném počasí v období migrace housenek. Housenky snižují výnos a znehodnocují zrno.

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není registrován proti obaleči obilnímu žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 89 BBCH, tj. plná zralost: zrno je tvrdé, jen s obtíží je lze nehtem palce zlomit)

V okrese Česká Lípa (Janovice, 4. 7.) začal nálet samců **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** do feromonových lapačů.

JEČMEN JARNÍ (RF 61-75 BBCH, tj. počátek květu: první prašníky viditelné až pozdní mléčná zralost)

Prozatím slabý výskyt **kyjatky travní (Metopolophium dirhodum)** a **mšice střemchové (Rhopalosiphum padi)** byl zjištěn v okrese Litoměřice.

První slabý výskyt **vrtalky ječné (Agromyza megalopsis)** byl shledán v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 27. 6.).

KUKUŘICE (RF 33-51 BBCH, tj. 3. kolénko patrné až počátek metání lat: lata v pochvě dobře znatelná)

Na Chomutovsku a Žatecku a je v letošním roce kukuřice hostitelem všech druhů obilních mšic. Přes velké množství mšic škody na porostech nehrozí.

První výskyt larev **zavíječe kukuřičného (Ostrinia nubilalis)** byl zaznamenán v okrese Litoměřice (Klapý na Libochovicku).

V okrese Louny (Blšany na Žatecku, 3. 7.) bylo pozorováno poškození listů kukuřice **bzunkou ječnou (Oscinella frit)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 63-75 BBCH, tj. 30 % květů otevřeno až asi 50 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

Na Českolipsku jsou porosty v dobrém zdravotním stavu a bez škodlivého výskytu sledovaných chorob a škůdců.

Na Liberecku (Chrastava, 3. 7.) byl zjištěn první výskyt **padlí hrachu (Erysiphe pisi)**.

První výskyt **kyjatky hrachové (Acyrtosiphon pisum)** byl shledán v téže lokalitě na Liberecku.

Na Českolipsku (Brniště, 27. 6.) a v okrese Liberec (Chrastava, 26. 6.) byly ve feromonových lapačích zaznamenány první úlovky **obaleče hrachového (Cydia nigricana)**.

PELUŠKA SETÁ (RF 71 BBCH, tj. asi 50 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

Na Turnovsku (Mašov u Turnova, 29. 6.) bylo provedeno ošetření proti **kyjatce hrachové (Acyrtosiphon pisum)**.

Tamtéž pokračuje nálet **obaleče hrachového (Cydia nigricana)** do feromonových lapáků a je hodnocen jako slabý.

OLEJNINY

HORČICE (RF 65-67 BBCH , tj. plný květ: asi 50 % květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají až dokvétání: velké množství korunních lístků opadlo).

V okrese Litoměřice (Slatina na Libochovicku) byly lokálně zjištěny silné ohniskové výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)**.

MÁK SETÝ (RF 54 BBCH, tj. plné kvetení - většina rostlin kvete)

Silný výskyt **krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*)** byl shledán u zahrádkářů v okrese Litoměřice.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 79-87 BBCH, tj. téměř veškeré šesule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až asi 70 % šesulí vyžrálo /semena černá a tvrdá/)

Na Českolipsku jsou porosty v dobrém zdravotním stavu a bez škodlivého výskytu sledovaných chorob a škůdců v této růstové fázi. V okrese Louny (Libořice na Podbořansku, 3. 7.) bylo na 80 ha řepky pozorováno **poškození kroupami**. Následující období bude ve znamení desikace a přípravy řepky ke sklizni.

Střední výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** byl zjištěn v okrese Liberec (Chrastava, 26. 6. a Kobyly, Svijanský Újezd, 2. 7.).

První výskyt **fomového černání stonku (*Leptosphaeria maculans*)** byl objeven v okrese Liberec (Chrastava, 3. 7.).

Silný výskyt **padlí brukvovitých (*Erysiphe cruciferarum*)** byl zaznamenán v okrese Litoměřice (Slatina na Libochovicku a Budyně nad Ohří na Roudnicku).

První výskyt **plísně šedé (*Botryotinia fuckeliana*)** byl shledán v okrese Liberec (Chrastava, 3. 7.).

První výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byl pozorován na Turnovsku (Mašov u Turnova, 29. 6.). Její lokálně silné ohniskové výskyty byly zjištěny v okrese Litoměřice (Slatina na Libochovicku a Budyně nad Ohří na Roudnicku).

V okrese Česká Lípa (Dubnice) byly hlášeny škody způsobené **černou zvěří (*Sus scrofa*)**.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 65-69 BBCH, tj. plný květ až květ ukončen)

V okrese Česká Lípa (Kravaře, 3. 7.) je porost v dobrém zdravotním stavu. Na lokalitě Svojkov započala sklizeň velmi raných odrůd brambor.

Na rozdíl od větších pěstitelů na Semilsku, kde byla nasazena intenzivní chemická ochrana proti **plísni bramborové (*Phytophthora infestans*)**, a výskyt této choroby doposud nebyl shledán, u zahrádkářů, kteří neošetřují, její výskyt zjištěn byl. V okrese Ústí nad Labem (Svádov, 27. 6.) byl zaznamenán její slabý výskyt. Její všeobecný výskyt pak byl shledán v okrese Litoměřice.

V okrese Liberec (Chrastava, 26. 6. a 3. 7.) byl zjištěn střední výskyt larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**. Na Semilsku je u malopěstitelů výskyt imág a larev hodnocen jako střední, ale lokálně i jako silný.

ŘEPA CUKROVKA (RF 32-39 BBCH, tj. listy pokrývají 20 % povrchu půdy až plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

Na Turnovsku (Čtveřín, 25. 6.) byl zaznamenán první výskyt **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)**, a to ve slabé intenzitě.

Rovněž na Turnovsku (Přepeře 3. 7.) byl zjištěn první výskyt kolonií **mšice makové (*Aphis fabae*)**.

Výskyt **plevelných řep** je všeobecně zjišťován na Litoměřicku.

TTP

V okrese Semily pokračuje ve vyšších polohách sklizeň TTP. Na Turnovsku již probíhají druhé seče intenzivních pínčin.

V závislosti na počasí probíhá sečení luk a TTP na seno a senáže i na Českolipsku.

CHMEL (RF 51-65 BBCH, tj. poupata v květenství viditelná až plný květ, asi 50 % květů otevřeno)

Ve chmelnicích na Žatecku stále probíhá kultivace meziřadí a intenzivní ochrana proti mšici chmelové, svlušce i plísni chmelové.

Výskyt sledovaných chorob a škůdců, po ošetření v této růstové fázi, je na Českolipsku (Blíževedly, 4. 7.) a Litoměřicku (Liběšice) zcela bez výskytu, nebo pod hranicí škodlivého výskytu.

V okrese Louny, na Žatecku i Podbořansku (Liběšovice, Petrohrad a Stekník, 3. 7.), bylo pozorováno slabé poškození květů chmele **plísní chmelovou (Peronoplasmopara humuli)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

Vývoj počasí (vlhko a teplo) je ideální pro rozvoj šíření houbových chorob. V intenzivních sadech probíhá aplikace fungicidů k jejich potlačení.

HRUŠEŇ (RF 74-76 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/ až plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

První výskyt **rzi hrušňové (Gymnosporangium sabinae)** byl zjištěn u zahrádkářů na Turnovsku. V celém okrese Liberec, zejména u drobných pěstitelů a zahrádkářů, je registrován její střední výskyt.

V okrese Litoměřice (Horní Nezly) je po opakovaném ošetření zjišťován střední výskyt **mery hrušňové (Cacopsylla pyricola)**.

JABLOŇ (73-76 BBA, tj. druhý opad plodů /červnový/ až plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

Na Českolipsku (Pavlovice, 27. 6.) byly pozorovány lokálně slabě příznaky výskytu **abiotické skvrnitosti listů**.

Na Českolipsku (Pavlovice, 27. 6.) byl zaznamenán výskyt **virové mozaiky jabloně (Apple mosaic virus)**.

Střední výskyt **strupovitosti jabloně (Venturia inaequalis)**, a to hlavně u drobných pěstitelů a zahrádkářů, je zjišťován v celém okrese Liberec. I přes prováděnou intenzivní ochranu fungicidy byl na Semilsku zjištěn první výskyt na listech již jako střední až silný a slabý na plodech v extenzivních sadech a u zahrádkářů v celém okrese Semily. Na Žatecku (Libočany, 3. 7.) bylo pozorováno silné napadení.

První výskyt **vlnatky krvavé (Eriosoma lanigerum)** byl zaznamenán na Žatecku (Libočany, 3. 7.).

Na Žatecku (Libočany, 3. 7.) byl zaznamenán výskyt **vlnovníka jabloňového (Aculus schlechtendali)**.

V okresech Liberec a Litoměřice, zejména u drobných pěstitelů a zahrádkářů, je i nadále zjišťován silný výskyt **mšic (Aphididae spp.)**.

Na Žatecku (Libočany, 3. 7.) byl ve feromonových lapačích pozorován silný výskyt **klíněnky jabloňové (Phyllonorycter blancardella)**.

V téže lokalitě je trvale zaznamenáván i silný výskyt **nesytky jabloňové (Synanthedon myopaeformis)**.

Nálet samců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** do feromonových lapačů byl na Semilsku (Žernov, 27. 6.) posouzen jako slabý. Na Českolipsku (Pavlovice, 27. 6.) a na

Žatecku (Libočany, 3. 7.) se počty úlovků blíží hranici středního výskytu. Jeho silný výskyt byl zjištěn v okresech Děčín (Malšovice, 29. 6. a 2. 7.) a Chomutov (Jirkov, 29. 6.).

Střední výskyt obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) byl zaregistrován v okresech Děčín (Březiny u Děčína, 2. 7.), Chomutov (Jirkov, 29. 6.) a Litoměřice (Kamýk u Litoměřic). Jeho silný výskyt byl zaznamenán na Mostecku (Vtelno, 25. 6.). Na Českolipsku (Pavlovice, 27. 6.) stále pokračuje nálet jeho samců do feromonových lapačů v rámci středního výskytu.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 77 BBA, tj. plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti)

Na Litoměřicku byl zaznamenán všeobecný výskyt mšice švestkové (*Hyalopterus pruni*).

V okrese Česká Lípa (Újezd u Jestřebí, 4. 7.) pokračuje nálet obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) do feromonových lapačů pod hranici škodlivého výskytu.

TŘEŠŇ (RF 87 BBA, tj. sklizňová zralost)

Na Chomutovsku (Jirkov) a Semilsku je v plném proudu sklizeň. Časté přehánky však ještě mohou negativně ovlivnit kvalitu plodů - hníloby, praskání.

Na Litoměřicku byl v neošetřovaných porostech zjištěn silný výskyt vrtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*).

VIŠEŇ (RF 85-87 BBA, tj. pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost)

První výskyt moniliové hníloby plodů na peckovinách (*Monilinia laxa*) byl zaregistrován na Liberecku (Pěnčín, 2. 7.).

V okrese Liberec (Pěnčín, 25. 6.) byl zjištěn první výskyt svilušek (*Panonychus ulmi* et *Tetranychus telarius*).

První výskyt pílatky třešňové (*Caliroa limacina*) byl zaregistrován na Liberecku (Pěnčín, 2. 7.).

Drobné ovoce

RYBÍZ (RF 85-87 BBCH, tj. pokročilé zrání, první bobule na bázi hroznů získávají odrůdově specifické zbarvení až sklizňová zralost, většina bobulí zralá)

V okrese Litoměřice probíhá sklizeň.

Silný výskyt nesytky rybízové (*Synanthedon tipuliformis*) byl ve feromonovém lapači zjištěn na Turnovsku (Čtveřín, 25. 6.). Tamtéž byl 2. 7. zaznamenán již jen výskyt střední.

Slabý výskyt mšice srstkové (*Aphis grussulariae*) byl shledán v okrese Litoměřice (Horní Nezly na Liběšicku).

RÉVA VINNÁ (RF 73-75 BBA, tj. bobule velikosti broku, hrozny se začínají převažovat k zemi až bobule velikosti hrachu, hrozny visí)

Slabý výskyt obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*) ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Litoměřice.

První výskyt imág obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*) byl zaznamenán ve feromonových lapačích v okrese Most (Čepirohy, 25. 6.).

ZELENINA

KOŠTÁLOVÁ ZELENINA

Silné výskyty mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) byly zjištěny v okrese Litoměřice (Mlékojedy u Litoměřic). Dne 28. 6. proběhlo ošetření.

OKRASNÉ DŘEVINY **JÍROVEC MAĎAL**

Po celém území Semilska je stále více patrné napadení listů klíněnkou jírovcovou (*Cameraria ohridella*), především ve spodní a střední části stromů.

Na Litoměřicku bylo zjištěno silné zaplevelení ovocných a okrasných školek šruchou zelnou (*Portulaca oleracea*).

OBECNÉ

Výskyt slimáků (*Agriolimacidae*) je po celém okrese Semily, zvláště po deštích je jeho expanze na silnicích až extrémní. Tohoto škůdce nejsou většinou ušetřeny žádné kulturní rostliny.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček